

31. 7. 2009

Veďte, prosíme, na vědomí, že text článku odpovídá platné právní úpravě ke dni publikace.

Efektivní správa a vymáhání pohledávek

V důsledku ekonomické recese dochází k výraznému zvýšení delikvence s placením závazků. Pokud jde o podnikatele, může být zhoršení platební morálky dáno jednak jejich zhoršenou ekonomickou situací, ale také snahou využít nejnepříhodnější dostupného zdroje financování, kterým je právě odložení splácení obchodních závazků. V případě spotřebitelů pak vedle objektivních příčin, jako je ztráta zaměstnání, dochází ke zhoršení platební morálky také v důsledku dojmu, že v době krize je neplnění finančních závazků společensky omluvitelné.

Je zřejmé, že v případě vymáhání menšího množství velkých dluhů bude postup při jejich správě více individuální, zatímco v případě vymáhání spotřebitelských půjček a leasingu bude postup více automatizovaný a systematický. V obou případech však neuhrazené pohledávky představují příliš velkou finanční zátěž, jejíž řešení není možné podceňovat.

Předpokladem efektivní správy a vymáhání pohledávek je především odborná znalost, strategie a organizačně technické zajištění celého procesu. Většina věřitelů nemá dostatečné vlastní zázemí a při vymáhání pohledávek využívá služeb externích advokátních kanceláří. Přidaná hodnota profesionální správy a vymáhání pohledávek spočívá především v propracovaném systému, ale také v podstatných úsporách nákladů.

S procesem správy a vymáhání pohledávek je spojeno mnoho opakujících se administrativních úkonů a vedení velkého množství záznamů. Jde převážně o úkony, které lze automatizovat pomocí speciálních softwarových aplikací, které umožňují sledovat řízení cyklu pohledávek. Řada procesů jako příprava a odesílání upomínek pak probíhá automatizovaně.

Větší advokátní kanceláře, které se specializují na tyto procesy, disponují takovým technologickým vybavením jakož i specializovanými advokáty. Samotné převzetí zastoupení advokátem má na většinu dlužníků silný psychologický účinek a dlužníci se sami snaží svůj dluh splatit. U zbývajících dlužníků pak má věřitel jistotu, že nezbytná soudní řízení budou advokátem vedena s odbornou péčí a efektivně.

V rámci předžalobních úkonů advokát posoudí právní stav pohledávek, včetně možného rizika promlčení či prekluze. Advokát může dále projednat s dlužníkem úhradu dluhu ve splátkách a případné zajištění pohledávky, které zvýší pravděpodobnost úhrady v případě platební neschopnosti dlužníka. Pokud dlužník neuhradí dluh v rámci mimosoudního vymáhání, musí věřitel přistoupit k zahájení soudního řízení, kterým ho advokát bezpečně provede.

Po právní moci platebního rozkazu anebo rozsudku anebo rozhodčího nálezu se věřitel může domáhat uspokojení pohledávky jak soudním výkonem rozhodnutí, tak exekucí. Oba způsoby mají své klady i zápory, které advokát v konkrétním případě zhodnotí a poté věřiteli jeden ze způsobů

doporučí.

Pokud věřitel zjistí, že proti dlužníkovi bylo zahájeno insolvenční řízení, může svou pohledávku uplatnit přihláškou nebo se může do doby rozhodnutí soudu o úpadku k návrhu na zahájení insolvenčního řízení svým návrhem připojit. Pro podání přihlášky pohledávky je důležitá lhůta k jejímu přihlášení. Ta běží od zahájení insolvenčního řízení a končí ve lhůtě stanovené soudem v rozhodnutí o úpadku, tedy od třiceti do šedesáti dnů od zveřejnění rozhodnutí o úpadku. V insolvenčním řízení, na rozdíl od řízení o soudní výkon rozhodnutí nebo exekuce, lze vymáhat pouze peněžité pohledávky, které ale nemusejí být vykonatelné a po zahájení insolvenčního řízení lze přihlásit i pohledávky, které by (nebýt insolvenčního řízení) ani nebyly splatné.

Exekuce nebo soudní výkon rozhodnutí může znamenat v některých případech relativně rychlý způsob uspokojení pohledávky věřitele. Insolvenční řízení bývá zpravidla delší, protože je v rámci zpeněžování majetku dlužníka nutné zjistit a následně zpeněžit pokud možno veškerý, tedy i hůře prodejny majetek a vyčkat skončení souvisejících soudních sporů.

Z uvedeného je zřejmé, že vymáhání pohledávky může být relativně komplikovaný a zdlouhavý proces. Při volbě způsobu vymáhání pohledávky a zejména samotné přípravě procesních podání lze proto jen doporučit vyhledání odborné pomoci advokátní kanceláře.

Je třeba poukázat i na to, že bude-li věřitel v soudním řízení zastoupen advokátem a ve sporu uspěje, bude mu soudem přiznána náhrada nákladů řízení (tzv. přísudek), k jejichž uhrazení bude povinen dlužník. Finanční částka odpovídající přísudku může zejména v případě vymáhání portfolia menších pohledávek pokrýt podstatnou část nebo i veškeré náklady na právní zastoupení. Pokud věřitel vymáhá pohledávku sám pomocí interních právníků či jinak bez pomoci advokáta, nárok na přísudek mu nevznikne.

Závěrem je vhodné uvést, že nejlepším způsobem vymáhání pohledávek je prevence výskytu nezajištěných pohledávek po splatnosti. Jak je uvedeno výše, ještě před vznikem pohledávky mají věřitelé celou řadu nástrojů k jejich zajištění. Vždy bude platit klasická římská zásada *vigilantibus iura scripta sunt* neboli práva náležejí bdělým. Obezřetný věřitel by měl znát výhody poskytované právním řádem, plně jich využívat a v případě nedostatečné vlastní odborné kapacity svěřit péči o své pohledávky odborníkům.

Mgr. Karel Jandus,
advokát

Mgr. Zuzana Tučková,
advokátní koncipientka

[PRK Partners s.r.o. advokátní kancelář](#)

Jáchymova 2
110 00 PRAHA 1

tel: +420 - 221 430 111

fax: +420 - 224 235 450

e-mail: office@prkpartners.com

Další články:

- [Nová „tlačítková“ povinnost pro e-shopy](#)
- [Digital Omnibus: Revoluce v datech, nebo jen nová zátěž pro podnikatele?](#)
- [Darování pro případ smrti nemovité věci zapsané v katastru nemovitostí a určení výše odměny soudního komisaře](#)
- [Flotilová novela: Kdo a kdy musí nově získat licenci k distribuci pojištění?](#)
- [Nová pravidla pro ground handling v EU a jejich dopady na letecký sektor](#)
- [Právní due diligence nemovitostí: na co se v praxi skutečně zaměřit](#)
- [Hmotněprávní opatrovník obchodní korporace: mezi efektivní ochranou a zásahem do korporační autonomie](#)
- [Byznys a paragrafy, díl 32.: Konkurenční doložka](#)
- [Skryté ujednání v realitní smlouvě - zbytečná hra na schovávanou](#)
- [Odpovědnost člena voleného orgánu dle § 159 OZ a vymezení škody způsobené právnické osobě](#)
- [Vnosy do společného jmění manželů a jejich valorizace v aktuální judikatuře Nejvyššího soudu a Ústavního soudu](#)